

ВІДГУК
офіційного опонента кандидата економічних наук,
професора Волиниць Людмили Миколаївни
на дисертаційну роботу Овчаренко Анастасії Геннадіївни
на тему «Управління якістю логістичних бізнес-процесів
автотранспортних підприємств»,
що представлена на здобуття наукового ступеня доктора
філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент

Актуальність теми наукового дослідження

Сучасний транспортно-логістичний ринок України постійно поповнюється новими компаніями, що надають відповідні послуги. Але якість таких послуг, не звертаючи увагу на зростаючу конкуренцію, ще не відповідає міжнародному рівню. Існує проблема підвищення ефективності логістичної діяльності на вітчизняних підприємствах, пов'язана з відсутністю сертифікації послуг; недостатньої якості та чисельності кваліфікованих кадрів тощо.

Питанням формування економічних відносин, пов'язаних з плануванням та управлінням процесами логістики, з урахуванням їх адаптивності до зовнішнього середовища приділяється достатньо уваги в наукових дослідженнях, як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. Але положення управління логістичними бізнес-процесами потребують певної системності із акцентуванням та визначенням підходів до якості логістичних бізнес-процесів тощо.

Необхідність розробки теоретико-методичних положень щодо управління якістю логістичних бізнес-процесів автотранспортних підприємств, визначили вибір теми, її мету, завдання, предмет, структуру та основні напрями дослідження. І саме це актуалізує обрану Овчаренко А.Г. тему. Таким чином, тему дисертації можна вважати актуальною та своєчасною.

Актуальність теми також підтверджується тим, що основні результати і рекомендації, що наведені в дисертації, розроблені відповідно до науково-дослідної теми Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, зокрема «Проблеми управління підприємствами на автомобільному транспорті» (номер державної реєстрації 0119U000639), де автором ідентифіковано логістичні бізнес-процеси АТП.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій,
сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки та рекомендації виконаного дослідження базуються на застосуванні загальнонаукових і спеціальних методів

дослідження. Основні положення, які містять певну наукову новизну, базуються на вивченні та опрацюванні автором результатів сучасних фундаментальних та прикладних досліджень українських і зарубіжних вчених з проблематики управління якістю логістичних бізнес-процесів, логістичного менеджменту, даних автотранспортних підприємств, Державної служби статистики України, періодичних видань, чинного законодавства, власних досліджень.

Обґрунтованість результатів роботи підтверджується використанням сучасних методів дослідження – порівняльного аналізу, узагальнення, систематизації, емпіричного дослідження, експертних оцінок, системного та кібернетичного підходів, методів кваліметрії, аналізу ієрархій та інших.

Відповідно до мети дослідження, яка полягає в теоретичному узагальненні та розробленні методико-практичних рекомендацій щодо управління якістю логістичних бізнес-процесів автотранспортного підприємства, у роботі розвинуто понятійний апарат, сформовано сукупність теоретичних положень з управління якістю логістичних бізнес-процесів та методичне забезпечення його реалізації.

Для теоретичного узагальнення і розробки методичних рекомендацій щодо управління якістю логістичних бізнес-процесів підприємства Овчаренко А.Г. проводить теоретичний аналіз понятійного апарату щодо управління якістю логістичних бізнес-процесів підприємства в сучасних умовах, визначає логістичні бізнес-процеси автотранспортного підприємства АТП) та розробляє процес логістичного обслуговування споживачів АТП; формує систему управління якістю логістичних бізнес-процесів АТП; пропонує методику оцінювання якості логістичних бізнес-процесів АТП та якості логістичного обслуговування споживачів та науково-методичні рекомендації щодо управління якістю логістичних бізнес-процесів АТП.

Для ідентифікації логістичних бізнес-процесів підприємства спочатку автор систематизує визначення дефініції «логістика» та аналізує поняття «логістична діяльність» з різних точок зору і отримує результат обмеження понять. Далі аналізуються тлумачення «логістичний процес» та «процес», що дає автору можливість логістичний процес розглядати з ознаками бізнес-процесу. В результаті автор наводить власні розуміння понять «логістичного бізнес-процесу», «логістичної діяльності» та «логістики». Після цього, розглядаючи ресурсний, функціональний і процесний підходи та різні методи ідентифікації, автор пропонує гібридний варіант моделі ідентифікації логістичних бізнес-процесів на основі SCOR-моделі, виділяє два рівні декомпозиції і пропонує узагальнену модель ЛБП АТП.

Запропонований методичний підхід до оцінки якості логістичного

обслуговування споживачів базується на застосуванні методу кваліметричного оцінювання з використанням інтервальних шкал вимірювання; оцінка якості транспортно-логістичного обслуговування виконується з позицій споживачів з використанням типології елементів обслуговування Кедотта-Терджена.

Методичний підхід до формування стратегій якості логістичного обслуговування ґрунтується на визначенні рівнів результативності, ефективності та адаптивності логістичного обслуговування споживачів з використанням розроблених матриць стратегій та використання методу аналізу ієрархій для вибору альтернативних рішень щодо реалізації стратегій якості логістичного обслуговування.

Структура роботи логічна і завершена. Зміст дисертації, який відповідає назві теми, засвідчує завершеність дослідження. Поставлені завдання, елементи наукової новизни та висновки дослідження свідчать про строгу відповідність роботи «науковій формулі» дисертації.

Основні наукові результати дисертації

Основним науковим доробком дисертації слід вважати *вирішення наукового завдання, що має істотне значення для розвитку менеджменту як науки* – розроблення комплексу теоретико-методичних положень та рекомендацій щодо управління якістю логістичних бізнес-процесів автотранспортних підприємств.

Основні наукові результати полягають у такому:

набуло подальшого розвитку:

гібридний варіант моделі ідентифікації логістичних бізнес-процесів на підставі SCOR-моделі за ідеологією узгодження принципу нерозривності матеріального й інформаційного потоків одночасно з функціональною інтеграцією шляхом доповнення класифікації логістичних бізнес-процесів відносно створення цінності (для АТП – процеси постачання, виробництва, збуту) та подальшого опису процесів за системою характеристик (стор. 41-47);

теоретичні системно-інтеграційні положення управління якістю логістичними бізнес-процесами АТП, що ґрунтуються на системних та інтеграційних ідеях розроблення та впровадження логістичних рішень з урахуванням вимог до соціальної відповідальності, зеленої логістики (стор. 60 - 77);

удосконалено:

теоретико-методичні положення встановлення складу процесу логістичного обслуговування споживачів, що відрізняється розмежуванням робіт виробничого та управлінського характеру, враховуючи те, що логістичне обслуговування реалізується в усіх формах логістичної активності та

диференціюється на підпроцеси за місцями, де вони виконуються (складування, транспортування, інформування тощо) (стор. 113-117);

науково-методичне забезпечення оцінювання якості логістичних бізнес-процесів АТП (стор.98-108), у складі якого методичний підхід до оцінювання якості логістичного обслуговування споживачів, що передбачає застосування кваліметричного методу з використанням інтервальних шкал вимірювання, який, на противагу наявним, здійснюється за відповідними факторами: результативність, ефективність і адаптивність (стор.121-134);

науково-методичні рекомендації споживчого оцінювання транспортно-логістичного обслуговування, особливістю яких є врахування корисного ефекту споживання транспортно-логістичних послуг (стор. 135-142).

методичні положення розроблення стратегій якості логістичного обслуговування споживачів на основі використання апарату сценарного підходу, які, на відміну від існуючих, характеризують динаміку формування та реалізації стратегії залежно від ефективності, результативності та адаптивності як основних характеристик якості логістичних бізнес-процесів (стор.149-154) та передбачають розроблення та вибір варіантів відповідних альтернативних рішень (стратегій логістичного аутсорсингу, концентрованого покращення, реінжинірингу процесу логістичного обслуговування, цілеспрямованого покращення якості, застосування технологій «кайдзен» та ін.) - стор.157-167; стор. 168-174.

Наведені наукові результати представляють завершене дослідження і вирішують важливе наукове завдання на відповідному науковому рівні.

Достовірність результатів, повнота відображення висновків і пропозицій дисертації в опублікованих автором роботах

Наукові положення, висновки й рекомендації, сформульовані у дисертації, є достовірними. Достовірність забезпечено значним обсягом наукових джерел (184 найменування), дотичних прямо чи опосередковано до проблематики дослідження, використанням значного обсягу матеріалів даних державної служби статистики України, автотранспортних підприємств, власних досліджень і використанням сучасних методів досліджень та апробацією результатів дисертації на підприємствах та конференціях.

Висновки дисертації і основні пропозиції, відображені у відповідних елементах наукової новизни, у повній мірі та з достатньою аргументованістю знайшли відображення у 18 публікаціях. Серед них 7 статей у наукових фахових виданнях, 1 стаття у зарубіжному виданні.

Основні положення дисертації доповідались на 8 науково-практичних конференціях, за результатами участі у яких опубліковано тези доповідей.

Вимоги «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», згідно Постанови КМУ №44 від 12.01.2022 р., до кількості публікацій у спеціалізованих виданнях виконано. Наукові результати, викладені у дисертацій та публікаціях, одержані автором самостійно та повною мірою відображають основні результати та наукову новизну дослідження.

Кількість, обсяг і якість друкованих праць надають авторові право публічного захисту дисертації.

Практичне значення результатів дослідження

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження обумовлено представленням завершених методичних положень і практичних рекомендацій керівництву автотранспортних підприємств м. Харкова: ТОВ «Експрес» (довідка про практичне використання № 4/1245 від 21.10.2021) та ТДВ «АТП-16363» (довідка про практичне використання № 1056 від 04.10.2021), спрямованих на удосконалення методичних підходів до оцінки якості логістичного обслуговування споживачів та розробки стратегій забезпечення та підвищення якості логістичних бізнес-процесів, а також їх використанням в навчальному процесі Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, про що є відповідні довідки.

Академічна доброчесність

Порушень академічної доброчесності (академічного плагиату, фабрикації, фальсифікації) в дисертації та наукових працях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертаційного дослідження Овчаренко А.Г., не встановлено.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

До недоліків та зауважень дискусійного характеру, на наш погляд, слід віднести:

1. Представлені на рис.2.19 (стор.121) складові оцінки якості логістичного обслуговування споживачів в аспекті результативності включають якість логістичної послуги, точність часу виконання і тривалість виконання замовлення. Без точного визначення змісту кожної складової цього аспекту складається враження, що дві останні складові (точність часу виконання і тривалість виконання замовлення) повинні враховуватись в оцінці якості логістичної послуги.

2. Потребує додаткового пояснення використання запропонованих

підходів до оцінки якості логістичного обслуговування (підрозділ 2.3.2) і оцінки якості транспортно-логістичного обслуговування (підрозділ 2.3.3) стосовно можливості їх поєднання або відокремленого застосування.

3. На наш погляд, в формулі (2.3) на стор.104 необхідно було дати пояснення складових для спрощення сприйняття сутності формули визначення фактичного часу виконання логістичної операції.

4. Слід було б більш детально розкрити підхід до оцінювання важливості факторів якості методом попарних порівнянь, стор. 132. Окрім цього, на цій же сторінці має місце технічна помилка стосовно посилань на літературне джерело.

5. Позитивно оцінюючи пропозиції автора щодо формування стратегій якості логістичного обслуговування (стор. 148-151), на нашу думку, робота мала б ще більше переваг, якби було представлено інструментарій формування бізнес-культури логістичної діяльності підприємства, як певної єдності інтересів усіх зацікавлених в логістичному процесі.

Водночас, наведені зауваження та дискусійні моменти роботи не знижують значущості її результатів, а вказують на можливість продовження здобувачем Овчаренко А.Г. досліджень проблематики дисертації та можуть стати основою наукової дискусії під час захисту.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Овчаренко А.Г. на тему «Управління якістю логістичних бізнес-процесів автотранспортних підприємств» є самостійною кваліфікаційною науковою працею, яка виконана на актуальну тему. За своїм змістом відповідає спеціальності 073 – Менеджмент. Отримані результати та висновки мають наукову новизну, важливе теоретичне та практичне значення, роблять безперечний внесок у теорію та практику управління підприємствами.

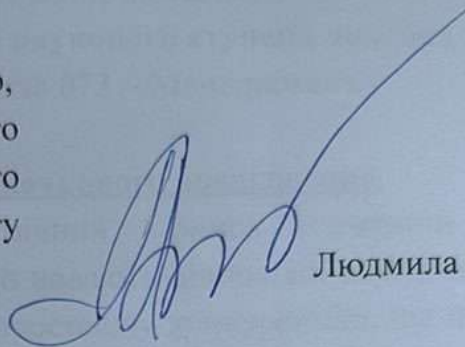
Дослідження виконано на високому науковому рівні, матеріал викладено чітко й обґрунтовано з вмілим використанням графічного підходу до викладення, що значно полегшує сприйняття матеріалу. Усі положення, результати і висновки є аргументованими. Впровадження результатів дисертаційної роботи підтверджено документально, про що свідчать акти про впровадження, наведені у додатках до дисертації.

Порушень академічної доброчесності у роботі не виявлено.

За змістом, актуальністю, науковою новизною та практичною цінністю робота відповідає вимогам: пунктів 6, 7, 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора

філософії, затвердженого Постановою КМУ №44 від 12.01.2022 р., а автор дисертації на тему «Управління якістю логістичних бізнес-процесів автотранспортних підприємств» Овчаренко Анастасія Геннадіївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент.

Кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри транспортного
права та логістики Національного
транспортного університету
Міністерства освіти і науки України

Людмила ВОЛИНЕЦЬ

Підпис офіційного опонента
к.е.н., професора Волинець Л.М.
засвідчую:
Вчений секретар НТУ
к.т.н., професор

Олександр МЕЛЬНИЧЕНКО